

Forsvarsministeren (P. Munch): Det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel) traadte jo nu op som Fredsstifter imellem os, der har haft Ordet i denne Sag, men jeg skal straks gøre opmærksom paa, at saaledes som han her foreslog Overenskomsten, vilde det sikkert ikke kunne lade sig ordne. Det ærede Medlem sagde, at formelle Uoverensstemmelser i Ændringsforslagene kunde jo sagtens fjernes. Den Opfattelse er jeg ogsaa af. Derfor har jeg paapeget disse formelle Uoverensstemmelser allerede under Forhandlingerne i Udvalget, men jeg har ikke haft Held til at overbevise de ærede Udvalgsmedlemmer dær; jeg haaber, det maa være lykkedes bedre i Dag.

Dernæst sagde det ærede Medlem, at det, der voldte ham Bekymring, var, at hvis disse Mennesker skulde være under Indenrigsministeren, vilde de ikke faa saa haardt Arbejde, som det er at være Soldat. Jeg kan aldeles ikke forstaa, hvorfor det ærede Medlem i saa Henseende gør nogen Forskel paa Indenrigsministeren og Forsvarsministeren, Lovgivningens Bestemmelser vil blive de samme, og Hensigten vil blive ganske den samme. Lovens Bestemmelser gaar ud paa, at det skal være Arbejde, der staaa nogenlunde i Klasse med det Arbejde, man har i Militæretaten. Hele Tankegangen i Lovforslaget er, at der ikke skal være nogen Lettelse her. Dette giver sig Udslag allerede deri, at den Tid, man sætter som den faste Tid her, er 20 Maanedér, fuldt saa lang Tid som den længste Tid for dem, der ellers er inde til Militærtjeneste. Jeg tror derfor ogsaa, at det ærede Medlems Bekymring for, at der skulde opstaa Simulanter i betydeligt Tal, er uden virkeligt Grundlag. Det ærede Medlem sagde, at han vilde gerne være med til at skabe Udveje, saa at man kom bort fra enhver Ting, der kunde se ud som Samvittighedstvang, men det ærede Medlem gjorde derved en Forskel paa dem, der gjorde Modstand, som han sagde, mod alt Militærvæsen, og dem, for hvem det var religiøse Grunde, det drejede sig om. Jeg vil dertil sige, at ogsaa de, som har denne Opfattelse ud fra rent religiøse Grunde, er Modstandere af det samlede Militærvæsen i samme Omfang som de andre. For en stor Del af dem, der her er Tale om, gælder det, at en Overførelse til andet Arbejde af mere eller mindre militær Karakter under militære Myndigheder aldeles ikke løser Spørgsmaalet. Det er ikke afgjort dermed, at de kan fritages for at bære Vaaben. Det ærede Medlem sagde, at hvis jeg havde været Soldat, vilde

jeg vide, at der var adskillige Virksomheder under Militæretaten, hvor man ikke behøvede at bære Vaaben. Jeg har været med til det og ved dette, og hvis jeg ikke havde vidst det fra den Tid, havde jeg selvfølgelig vidst det fra den Tid, hvori jeg har været Forsvarsminister, og hvor jeg har oversat flere af disse Mennesker til Arbejde, som ikke kommer ind under Vaabentjeneste. Men der er store Dele af dem, for hvem dette ikke er tilstrækkeligt. For dem maa der skabes en Udvej gennem Lovgivningen, og denne Udvej bør være saaledes, at de kommer til at gøre virkelig civilt Arbejde under civile Myndigheder og civil Lovgivning. Paa dette Grundlag tror jeg, vi maa kunne enes om at træffe Bestemmelser, som maa kunne fjerne det ærede Medlems praktiske Betæneligheder; men eet Hovedsynspunkt vil jeg i saa Fald bede, om det ærede Medlem ligesom alle ærede Medlemmer vil anlægge, og det er dette, at der kan ikke gøres Forskel paa dem, som tager dette Standpunkt af Samvittighedsgrunde, der har et religiøst Grundlag, og dem, som tager det af Aarsager, der har et andet Grundlag. Enhver Art af Overbevisning af samvittighedsmæssig Karakter paa religiøst eller andet Grundlag maa der vises samme Respekt og tages samme Hensyn til.

Fraenkel: Naturligvis maa en Overbevisning, hvad enten det er en religiøs Overbevisning eller en human eller anden Slags Overbevisning, i lige Grad respekteres, men det er dog noget, man ser ret ofte, at en Doktrin nedfælder sig i et Menneske med en Styrke, der i sit ydre Udtryk meget kan komme til at ligne en Overbevisning, og jeg tror netop, at man indenfor denne Kreds af Folk kan finde Eksempler derpaa. Den højtærede Minister sagde, at Loven var den samme, og derfor maatte man vente, at Resultatet blev det samme, hvilket af Ministerierne der gennemførte Loven. Deri er jeg ikke ganske enig med den højtærede Minister. Jeg har i og for sig ikke saa stærk Tro paa Love, som den højtærede Forsvarsminister synes at have. Lovene bliver udført af Mennesker, og disse Mennesker er meget forskellige. I Krigsministeriet er der Folk, som er vant til at føre Kommando, og i Indenrigsministeriet Folk, som meget gerne vil være fri for det, meget gerne vil komme udenom Vanskelighederne ved at lade det hele glide, og saa vil det glide. Men til syvende og sidst er det naturligvis en Overbevisningssag, som der ikke kan føres Bevis for. Jeg tror ikke, at Loven vil blive gennemført efter sin Hensigt under Inden-